

størrelse. Det vil være en væsentlig del af udvalgsarbejdet at få afklaret det her spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Det forslag vil jeg ikke forholde mig til på nuværende tidspunkt. Lad os få spørgsmålene stillet i udvalget, og så tager vi en debat om dem og får i øvrigt spørgsmålene sendt af sted til dem, som skal besvare dem. Jeg tror, at vi vil få en udvalgsbehandling, som blotlægger de dunkle spørgsmål, der eventuelt er.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (for forslaget til folketings beslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg foreslår, at lovforslaget og forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

22) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 28:

Forslag til folketingsbeslutning om obligatorisk registrering af folketingsmedlemmernes hverv og økonomiske interesser.

Af Ole Sohn (SF) m.fl.
(Fremsat 18/3 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Grundloven beskriver jo folkestyrets opbygning i Danmark. Vi i Folketinget er valgt direkte af det samlede vælgerkorps, og i grundloven er det udtømmende beskrevet, hvilke betingelser der skal være, for at en valgt er valgbar.

Deraf følger for Venstre som en grundlæggende holdning til folkestyret, at vi er 179 ar-

bejdspladser, vi er 179 medlemmer, som kun har én arbejdsgiver, nemlig vælgerne. Sådan fungerer folkestyret i Danmark efter Venstres opfattelse. Vi er ikke bare en arbejdsplads, hvor nogle kan bryde ind i folkestyret ved at stille betingelser herinde til folketingsmedlemmerne, der ligger ud over grundloven.

Jeg siger ikke, at det er i strid med grundloven. Jeg siger, at det er i strid med vores opfattelse af, hvad folkestyret er: at man altså tror, at man kan tvinge Folketingets medlemmer til at opgive deres økonomiske interesser. Det er et forslag, der, når det drejer sig om de økonomiske interesser, på alle måder har slagside.

Kl. 16.10

Jeg har flere gange spurgt, hvorfor generelle pensionsopsparinger og sådan noget ikke skal opgives. Det har jo slagside ud over alle grænser. De regler, der er stillet op, er typisk socialdemokratiske. Sådan er det jo. Hvis det så var blevet foreslået, at alle skulle lægge deres selvangivelse frem, så man kunne se, hvor meget folketingsmedlemmerne havde betalt i skat, og hvor mange fradrag de havde, så var det måske mere lige. Men reglerne har slagside. Det skulle bare lige ud mellem sidebenene, for det har jeg længe haft lyst til at sige.

Det værste er naturligvis, at man tror, at man kan tvinge Folketingets medlemmer til disse handlinger, og mener, at man kan påtage sig en politivirksomhed, men dog er så fej, at man nu selv kommer rendende med de bemyndigelsesbestemmelser, som man har klaget så meget over i kommunalreformen, og overlader det til præsidiet at udøve sanktioner over for det danske folkestyre. Det er fuldkommen i strid med forståelsen af, hvad et folkestyre er.

Så er det her bare blevet en arbejdsplads som en hvilken som helst anden almindelig arbejdsplads, hvor nogle mener, at de er chefer over os andre. Vi har kun én chef herinde, og det er vælgerne.

Behøver jeg at sige, at vi ikke støtter forslaget?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Først vil jeg lige sige til Venstres ordfører, at vi er meget åbne over for at opkvalificere forslaget, så hvis fru Birthe Rønn Hornbech har ideer til, hvordan det kan udbygges, ser vi meget gerne på det.

Det undrer mig lidt, at Venstres ordfører så kategorisk afviser det. For dybest set ligger det

her forslag jo i fin forlængelse af statsministerens politik på området, og i øvrigt er det i fin forlængelse af statsministerens og beskæftigelsesministerens opfordring til Folketinget om at vedtage samme regler, som er gældende for ministre.

Jeg vil dog sige, at jeg er uenig med statsministeren i, at man skal snage i ægtefællers private forhold. Det må være den enkelte ministers og det enkelte folketingsmedlems ansvar. Vi er jo en arbejdsplads, som fru Birthe Rønn Hornbech siger, men vi kan vel også vedtage nogle samfærdselsregler. Synes fru Birthe Rønn Hornbech ikke, at det er meget rimeligt, at vælgerne får et indblik i, hvilke interesser vi har, for det kunne jo have betydning for den måde, vi afgiver politiske holdninger ud fra?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er slet ikke et spørgsmål om, hvad der er rimeligt og ikke rimeligt, for det er noget, vælgerne afgør. Hvis min valgkreds spørger mig ud om mine økonomiske forhold, og om jeg vil blive ved med at være kandidat, kan jeg jo tage stilling til, om jeg vil svare dem, men det er ikke noget, en del af Folketinget skal bestemme over andre folketingsmedlemmer.

Når jeg sagde, at det havde slagside, var det med hensyn til den frivillige ordning. En tvangsordning kunne jeg aldrig drømme om at gå med til. Det er en af de helt grundlæggende folkestyreholdninger, vi har i Venstre. Men under den frivillige ordning – nu har jeg siddet i Udvalget for Forretningsordenen i en halv snes år – har jeg sammen med andre prøvet at få afsløret, hvor ensidig den måde, man registrerer på, er. Den er utrolig ensidig. Alt, hvad der hedder kollektive pensioner, holdes uden for.

Hr. Ole Sohn afslører så også en forfærdende mangel på forståelse af, hvad forskellen mellem det folkevalgte Folketing og det, statsministeren kan efter grundloven, er. Statsministeren har jo det prærogativ efter grundloven, at han kan udnævne de ministre, han vil, og han kan afskedige dem, hvis han ikke kan lide deres næse eller hårfarve. Man kan så bare lade være med at sige, at man vil være minister, så enkelt er det. Det er overhovedet ikke den samme problemstilling. Jeg har spurgt statsministeren, og han har faktisk på et pressemøde for nylig afvist den her ordning. Sådan er det.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil ikke afvise, at statsministeren har skiftet holdning. Det sker jo i mange sager her på det seneste, hvor statsministeren siger ét den ene dag og ændrer opfattelse den næste dag. Så det undrer mig ikke. Jeg hæfter mig bare ved, hvad han har sagt og er refereret for i aviserne og dagbladene, altså den dagspresse, som regeringen ønsker at støtte så voldsomt meget. Der har han tilkendegivet, at han mener, at det ville være fair og rimeligt, at Folketinget vedtager det samme.

Man kunne også gøre det, man gør i Norge. Der er det faktisk sådan, at ikke bare stortingsmedlemmerne, men alle landets borgers selv-angivelser er offentligt tilgængelige.

Når SF mener, at det er vigtigt, at det bliver en pligt for folketingsmedlemmerne, er det, fordi det, når vi lovgiver – vi er jo lovgivere – da er lidt væsentligt at vide, om der ligger økonomiske interesser til grund for de holdninger, vi har. Det er sådan et almindeligt folkeoplysningsinitiativ, og derfor kan jeg ikke forstå, hvad Venstre har imod, at vi forpligter os til at tilkendegive, hvilke former for økonomiske interesser vi har, hvis vi har nogen.

Kl. 16.15

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg kan høre, at hr. Ole Sohn ikke kan forstå det. Hr. Ole Sohn kan, fordi han er socialist, ikke forstå, at vi i Venstre tager det danske folkestyre meget alvorligt, og at vælgerne er vores arbejdsgivere.

Vi viser ikke ben, fordi nogen er bange for pressen herinde. Jeg viser ikke ben for pressen, det gør jeg ikke. Det har hr. Ole Sohn åbenbart behov for, og så kan han bare gøre det, men han skulle lade være at tvinge andre.

Jeg er altså så nødt til at sige: Det er ganske usandt, når hr. Ole Sohn nu prøver at efterlade det indtryk, at statsministeren på *noget* tidspunkt har sagt eller er blevet citeret for, at han støtter en tvangsordning. Det eneste, statsministeren har udtalt om en tvangsordning, er, at han er imod.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at jeg bliver lidt forvirret. Er det ikke rigtigt, at statsministeren også har luftet ønsket om at få borg-

mestres økonomiske interesser registreret, eller husker jeg forkert?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er vist rigtig, at statsministeren har luftet det, som fru Elisabeth Arnold siger. Jeg har også forstået, at statsministeren er nået til den konklusion, at det var noget, han ville nøjes med at lufte.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil ønske, at fru Birthe Rønn Hornbechs indflydelse på statsministeren fremover vil være lige så stor, som den åbenbart har været i denne sag.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg vil slet ikke udtale mig om forholdet mellem statsministeren og mig. Det tror jeg fru Elisabeth Arnold har bedst af ikke at høre om.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det her er da ret interessant. Når det er fru Birthe Rønn Hornbech selv, der bringer statsministeren ind i diskussionen ...

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nej!

Poul Nødgaard (DF):

Nå, men selv om det ikke er det, vil jeg alligevel have lov til at stille et spørgsmål. Jeg synes også, at jeg kan erindre noget om, at ministrene skulle opgive alt det der forskellige, altså registreres. Så skulle ægtefællerne pludselig også registreres, og der var så en enkelt ægtefælle – vist i øvrigt en mand – som ikke ville. Jeg ved så ikke, hvad der er sket med ham, om statsministeren har tilgivet ham eller hvad.

Der tvang statsministeren da regeringens medlemmers ægtefæller til at lade sig registrere. Så jeg synes, at fru Birthe Rønn Hornbech er lidt ude på et overdrev her. Det er svært at forstå, hvad fru Birthe Rønn Hornbech mener, men det kan være, at hun kan forklare, hvad det er, hun og statsministeren har sammen?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Også du, min søn Brutus. Nu bliver jeg virkelig skuffet.

Statsministeren er arbejdsgiver i regeringen. Statsministeren kan fastsætte de krav, han vil, og hvis det ikke passer de herrer/damer ministre, at han spørger efter ægtefællerne, kan de lade være med at være ministre.

Jeg bemærker mig den altid hæderlige transportminister, der har sagt til medierne: Jeg bryder mig ikke om denne ordning, men jeg skønner altså, at jeg er mere glad for at være minister end at undlade at opgive de ting. Det er jo ærlig snak, og sådan er det. Hvis nogen er imod, kan de tage deres gode tøj og gå, så let er det.

Det kan vi andre jo ikke. Vi er folkevalgte, og så kommer der nogle herinde og vil begynde at bestemme over os. Resten af Folketinget er ikke min arbejdsgiver, det er mine vælgere, mens statsministeren er arbejdsgiver for regeringens medlemmer.

Jeg vil da anbefale Folketingets formand, at vi snart får et folkestyrekursus, for det er der åbenbart brug for, når man ikke kan se forskel på regering og Folketing.

Poul Nødgaard (DF):

Det er da rigtigt, at statsministeren er arbejdsgiver for regeringen, men jeg må spørge, om statsministeren også er arbejdsgiver for regeringens ægtefæller. Det synes jeg ikke at fru Birthe Rønn Hornbech svarede på. Jeg vil også lige spørge: Var der ikke en enkelt minister, hvis ægtefælle ikke ville opgive det? Hvad blev der gjort i den anledning? Ingenting?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det går jeg ikke op i, for det vedrører slet ikke spørgsmålet i dag. For tiende gang: Statsministeren kan stille alle de krav, som enhver arbejdsgiver kan over for sine ansatte og udpegede, og så kan de sige, at de ikke bryder sig om duften i bageriet og gå. Men den pågældende minister var jo alligevel for glad for at være minister til, at hun gjorde det, ikke? Sådan er det jo. Men vi er altså folkevalgte og båret herind af stemmer fra vælgerne, og derfor skal vi ikke finde os i, at nogle andre i Folketinget er vores arbejdsgivere, for sådan er folkestyret ikke.

Jeg gentager: Der er åbenbart brug for et folkestyrekursus herinde, det er jo rystende.

Formanden:

Så er det fru Pia Gjellerup som ordfører.

Pia Gjellerup (S):

Princippet er gode, og mange af fru Birthe Rønn Hornbechs principper er meget gode, for det er nogle, vi har til fælles. Men der er også nogle principper, man kan ride så højt på, at det bliver lidt vanskeligt i virkeligheden.

Kl. 16.20

Vi har jo en stribe forskellige regler herinde, som Folketingets medlemmer er underlagt. Og hvis man misbruger de regler, overtræder reglerne, så er der nogle forskellige sanktioner, som gør, at nogle af de regler og de begunstigelser, der ligger i dem, så ikke er der mere. Det ved fru Birthe Rønn Hornbech godt, og derfor er det meget vidtgående at ride grundloven så meget, som fru Birthe Rønn Hornbech gør.

Vi deler faktisk i Socialdemokratiet den opfattelse, som ligger i de bemærkninger, der ledsager forslaget, og vi vil da også kunne støtte forslaget. Vi anser det for at være et ganske stiltfærdigt forslag.

Frivilligheden, som vi talte om, tilbage da vi lavede registeret, er jo normalt sådan noget, vi taler om i Folketinget. Når vi taler om tvang og frivillighed, så siger vi: Jamen det skal man gøre frivilligt, for så udvikler det sig, og så kommer alle til på nær der, hvor der måtte være en eller anden fejl eller en speciel situation. Så vil alle nok vise sig, uden at man behøver at tvinge nogen til noget som helst; så vil det vise sig sådan på den gode gamle måde, som vi godt kan lide i Folketinget og i øvrigt i det danske samfund, at man ikke laver for meget regereri.

Vi mente ved vedtagelsen af det frivillige register, at vi ville komme til at se de interesseafhængighedsforhold, der vil kunne være for folketingsmedlemmerne. Vi troede – naivt, viste det sig – at alle gerne ville medvirke til at sikre åbenhed, at sikre offentlighedens indsigt og at sikre, at man kunne fjerne enhver rygtebaseret mistænkeliggørelse eller mistanke om forskellige afhængighedsskabende forhold.

Men det viste sig, at vi troede for godt om visse af vores kolleger. Det har vist sig at blive et meget skævt register. Der er i hvert fald en meget høj andel af dem, hvorom vi ved, at der er en række afhængighedsforhold, som vil kunne påvirke deres arbejde, som ikke frivilligt oplyser til registeret, og derved er registerets formål, som handler om åbenhed og indsigt, i høj grad for-

skertset. Derfor vil vi helt stille og roligt kunne støtte at gøre det erhvervsregister obligatorisk.

Vi vil også gerne medvirke til, at det i virkeligheden får en anden udformning. Jeg morede mig lidt over, at det skulle være en sådan særlig socialdemokratisk udformning, det har fået. Det er det nu næppe. Jeg undrede mig over, at det skulle være sådan en særlig anklage, men det kan vi jo se på.

Nu får vi lejlighed til at vende tilbage til det spændende og mange gange i dag omtalte udvalg kaldet UFO i kærlig tale. Og for tilhørere, der måtte undre sig over, at vi går rundt og taler meget højtideligt om sådan nogle uidentificerede flyvende objekter, kan jeg sige, at det altså er Udvalget for Forretningsordenen, der er tale om. Så vi vender tilbage med nogle spørgsmål om det, fru Birthe Rønn Hornbech har rejst.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen det er jo klar tale, at Socialdemokratiet går ind for forslaget.

Nu har jeg forstået, at en af sanktionerne skal være, at så skal man fyre sekretæren. Jeg vil gerne spørge fru Pia Gjellerup, om der skal nye regler ind, så ansatte på Christiansborg altså ikke er nær så godt beskyttede, hvilket Socialdemokratiet ellers plejer at bryste sig af at de nu har kæmpet for i hundrede år. Efter hvilken hjemmel og efter hvilke tanker, som fru Pia Gjellerup gør sig, skal min sekretær nu fyres? for jeg kommer aldrig til at rette mig efter det der, aldrig! Men jeg vil godt høre om det sociale aspekt – og jeg tror også, min sekretær lytter interesseret nu for at høre om det sociale aspekt og det arbejdsretlige aspekt – i, at min sekretær skal fyres.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Det står der sådan set ikke noget om i forslaget. Det er nævnt, kan jeg forstå, af forslagsstillerne i nogle forskellige sammenhænge som en mulighed, at man kunne reducere det beløb, som partigrupperne får stillet til rådighed, som en måde at skabe en sanktion på i den her sammenhæng. Det har fru Birthe Rønn Hornbech i øvrigt stemt for her i salen i andre sammenhænge, hvor Folketinget med fru Birthe Rønn Hornbechs parti i spidsen ikke syntes, at et medlem makkede ret. Så det er set for i nogle sammenhænge, men det står faktisk ikke i forslaget. Der står der, at man lægger op til, at vi i Udvalget for Forretningsor-

denen på Præsidiets initiativ vurderer, hvilke sanktionsmuligheder der kunne være.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Så vil jeg gerne spørge fru Pia Gjellerup: Hvad er det så for nogle sanktioner, som fru Pia Gjellerup altså ikke selv tør fastsætte? Hvad er det for nogle sanktioner, fru Pia Gjellerup vil anbefale Præsidiets at iværksætte over for sådan nogle genstridige folketingsmedlemmer som mig?

Kl. 16.25

Og så må jeg sige, at jeg ikke har stemt for noget, der ligner det her. Jeg har stemt for, at personer, der får tilskud og ikke behandler tilskuddet lovligt, selvfølgelig fratages tilskuddet, og det er jo også adækvat. Men at det skulle gå ud over min sekretær, at jeg ikke vil opgive det, som det passer fru Pia Gjellerup, at jeg skulle opgive, har jeg svært ved at se, at der overhovedet er nogen sammenhæng i. Det ved fru Pia Gjellerup godt. Det er jo et eksempel, der er kommet.

Men o.k., lad mig høre, hvad det så er for nogle sanktioner, Socialdemokratiet har tænkt sig at iværksætte over for genstridige folketingsmedlemmer. At jeg ikke må parkere nede i den indre slotsgård måske? Det vil være en hård straf for mig, kan jeg godt sige. Så det var måske en idé.

(Kort bemærkning).

Pia Gjellerup (S):

Det må vi så overveje.

Jeg mener da klart, at de arbejdsrettigheder, man har herinde, som handler om tilskud til partigrupperne, basistilskud og mandatbeløb osv., da vil være et område, man vil kunne se på, men der er aldrig nogen sinde nogen her i Folketinget, der har vedtaget, at fru Birthe Rønn Hornbech skal have en sekretær, og altså kan vi heller ikke vedtage, at fru Birthe Rønn Hornbech ikke skal have en sekretær. Det er op til fru Birthe Rønn Hornbech og hendes partigruppe at afklare.

Formanden:

Tak til fru Pia Gjellerup. Så er det hr. Poul Nødgaard som ordfører.

Poul Nødgaard (DF):

Netop i disse dage indsender, tror jeg, hovedparten af Folketingets medlemmer deres oplysninger vedrørende hverv og økonomiske inte-

resser. Jeg tror endda, fristen udløber i dag. Denne ordning er jo som bekendt frivillig.

Forslaget fra SF går i al sin enkelhed ud på at ændre den nuværende, frivillige ordning, som vi netop lige har vedtaget, til en obligatorisk ordning, som naturligvis kun skal omfatte medlemmerne og ikke deres ægtefæller. Det er lige for at få disse ting slået fast.

Hvis jeg først må påpege en svaghed i SF's forslag – man har lige været inde på det under debatten med den foregående ordfører – så er det, at SF let og elegant undlader at fortælle, hvilke sanktioner der skal træde i kraft, hvis folketingsmedlemmerne ikke lader sig registrere. Den del af forslaget overlader SF trygt og roligt til Præsidiets.

Men det kunne dog være interessant her i dag og meget nyttigt, synes jeg, for den videre behandling af forslaget, såfremt SF ligesom løfter sløret for, hvad man har forestillet sig, der skulle være af sanktioner.

I Dansk Folkeparti går vi ud fra, at SF mener, at det skal være en form for økonomiske sanktioner – det går vi ud fra – og det kunne så være relevant at vide, om det skal være økonomiske sanktioner over for det parti eller det folketingsmedlem, der ikke vil indgive oplysningerne. Begge dele er muligt, og det mener jeg det kunne være ganske godt at få noget at vide om, inden vi slutter den her debat.

Fordelen eller det, som vi synes er positivt ved forslaget, er, at det lægger op til fuld åbenhed. Og man kan jo sige, at hvis der skal ske registrering af folketingsmedlemmer i forbindelse med de ting, vi taler om her, så burde det være et enten-eller. For jeg går ud fra, en af årsagerne til, at den registrering finder sted, er, at hvis et folketingsmedlem har aktier for mere end et bestemt beløb i f.eks. Mærsk eller Vestas, så er det jo ikke irrelevant at vide, hvis vedkommende er ordfører på en stor erhvervssag. Hvis medlemmet er storaktionær deri, så ville det være smart, at pågældende ikke beskæftigede sig med et lovforslag vedrørende det. Jeg går ud fra, at det er derfor, ordningen er der.

Jeg ved godt, at fru Birthe Rønn Hornbech er meget optaget af det frivillige, det er jeg egentlig også selv, eller måske nærmere, at man slet ikke skulle have en sådan ordning, men nu har vi den. Og så vil jeg sige, at i det udvalgsarbejde, der nu forestår – hvis SF kan løfte sløret for, hvad de har forestillet sig, der skal ske for dem, der eventuelt ikke måtte gøre det – vil jeg i dag

ikke helt afvise, at vi kunne støtte forslaget på et givet tidspunkt.

For det jeg synes må være væsentligt, når man beskæftiger sig med offentligt arbejde og har valgt at stå på en stemmeseddel og blive valgt ind, hvad enten det er i et byråd eller i et folketing som her, så synes jeg ikke, at det er uvæsentligt, at man også udviser åbenhed. Med den åbenhed mener jeg sådan set, at nogle måske med rette kunne sige: Jamen så kunne man egentlig lige så godt afbilde sin selvangivelse i registeret. Det har jeg personligt heller ikke noget imod.

Jeg synes, at forslaget indeholder nogle elementer, vi bestemt ikke vil afvise her i dag, men ligefrem at sige, at vi trykker på de grønne knapper, vil jeg ikke. Vi har det dejlige udvalgsarbejde fra nu af og frem til Folketinget går ind i den mødefri periode, det gør det ikke før i slutningen af sjette måned, så vi har masser af tid til at snakke sammen om det og måske finde en konstruktion, som måske også selv fru Birthe Rønn Hornbech kunne tilslutte sig.

KL. 16.30

Jeg har fuld respekt for fru Rønn Hornbechs synspunkter. Jeg synes bare, de lider af den svaghed, at en del af Folketingets medlemmer kan undslå at lade sig registrere, mens en anden del gør det, ganske vist frivilligt. Men spørgsmålet er, om ikke det skulle være et enten-eller. Det er de ting, vi gerne ville drøfte og prøve at komme i en god dialog om. Det tror jeg ville kunne lykkes, hvis man sådan filede lidt på forslaget og i det hele taget viste lidt åbenhed over for hinanden.

Når vi ikke er uinteresserede i forslaget, så er det, fordi den åbenhed, forslaget giver udtryk for, er vi altså i høj grad tilhængere af. Jeg mener ikke, vi skal have noget at skjule, og jeg synes også, at når man er valgt til Folketinget, så skal man vel egentlig ikke have noget imod også at, havde jeg nær sagt, bekende kulør om, hvordan nogle ting står i relation til de oplysninger, man beder om.

Vi kender alle sammen skemaet, som vi har udfyldt de seneste dage. Jeg synes i hvert fald ikke, der er noget i det skema, der anstøder mig eller forstyrrer min nattesøvn, overhovedet ikke. Jeg synes, det er meget relevant, og jeg så utrolig gerne, at man udfyldte det.

Jeg kan da godt her med mikrofonerne tændt sige, at vi appellerer til alle vores folketingsmed-

lemmer om, at de udfylder det skema. Det synes vi er ret og rimeligt. Så jeg vil ikke sige, det er en tvangsordning hos os, men vi har appelleret stærkt fra ledelsens side om, at man bør udfylde det skema. Det er et udtryk for, at Dansk Folkeparti vil have åbenhed, og det er det, jeg også gerne vil have givet udtryk for her i Folketinget her i dag.

Disse var ordene, og nu lyser den røde knap, så det passer lige nøjagtigt. Jeg har brugt mine 5 minutter, hverken mere eller mindre, hr. formand.

Formanden:

Ja, men der er nogle korte bemærkninger til ordføreren, fra fru Birthe Rønn Hornbech først.

Poul Nødgaard (DF):

Nå, det var jo ikke så godt. Nu må vi se.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg kan kun gentage, at jeg er dybt rystet over hr. Poul Nødgaards indstilling til, hvad folkestyret er. Det, hr. Poul Nødgaard med sine bemærkninger om, hvordan man skulle forholde sig, hvis nu nogen havde mange aktier, begiver sig ud i, er jo, at der skal gælde habilitetsregler for folketingsmedlemmerne. Altså, vi er sådan en slags sagsbehandlere, som ikke må have meninger og interesser, når vi kommer herind.

Jeg er nødt til at sige til hr. Poul Nødgaard, at vi faktisk er valgt på grund af vore interesser. Der er jo andre former for interesser end økonomiske. Jeg er ikke i tvivl om, at nogle af de stemmer, jeg får, får jeg, fordi jeg er politimand. Må jeg så ikke sidde i Retsudvalget? Må skolelærerne ikke sidde i uddannelsesudvalget? De er jo inhabile ud over alle grænser, hvis man anlægger det synspunkt fra administrationen.

Folketingsmedlemmer er ikke inhabile, for de er valgt på grund af deres interesser. Først når de bliver ministre og dermed forvaltningschefer, indtræder habilitetsreglerne – i øvrigt langt ud over, hvad statsministeren har foreslået eller har forlangt, for det går jo langt ud over ægtefæller, når det gælder habilitetsregler for forvaltningsmyndigheder.

Men det er da interessant, at Dansk Folkeparti altså nu vil til at indføre habilitetsregler i Folketinget, fordi vi ikke må have nogen interesser mere.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det er helt, helt galt opfattet, det der. Jeg sidder selv i en kommunalbestyrelse – jeg ved ikke, om fru Birthe Rønn Hornbech nogen sinde har gjort det – men der gør vi meget ud af, når vi behandler sagerne, at hvis der er nogen, der er inhabile, så skal de selv erklære sig inhabile. Og hvis de ikke gør det, og man kan se, de er inhabile, så tager vi en afstemning i byrådet om, hvorvidt den pågældende er habil.

Det er faktisk noget af det samme system her. Jeg nævnte det i min ordførertale, hvis fru Rønn Hornbech hørte efter: Når vi udfylder det skema, som vi netop har udfyldt, så er det for mit vedkommende udtryk for, at man ud af det skema skal kunne se, at hvis jeg f.eks. var erhvervsordfører – det er jeg ikke, men hvis jeg var det – og vi skulle behandle en stor sag i Erhvervsudvalget vedrørende et område, hvor jeg var storaktionær i et eller andet firma, der agerer på det område, eller hvad ved jeg, så synes jeg faktisk, at det ikke ville være urimeligt, at jeg udtrådte i forbindelse med behandlingen af det lovforslag, fordi jeg ville have en oplagt interesse i, at det og det udvikles på en ganske bestemt måde.

Så jeg synes egentlig, de samme regler på en eller anden måde også bør gælde her i Folketinget, og jeg tror og håber på, at de medlemmer, der kunne se det uheldige i, at de var ordførere for det her forslag eller måske var med i en forligskreds omkring det, trak sig. Det er det, der ligger i det for mig med det skema.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er jo sjovt nok, at Dansk Folkeparti fastholder at have to præster i Kirkeudvalget. Men jeg har godt forstået, at hr. Poul Nødgaard mener, at det skal være sådan i byrådet. Og det er jo også det, der er det katastrofale, for byrådsmedlemmer er netop meget tættere på sagerne, ja, de er jo nærmest sagsbehandlere af og til. Det er jo dér, forskellen ligger.

For at citere gamle, kloge Knud Enggaard: Folketingsmedlemmer kan aldrig blive inhabile, vi er folkevalgte, vi er lovgivere, vi er ikke sagsbehandlere. Det bliver vi først, når vi bliver ministre, og så gælder habilitetsreglerne.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Nu har jeg været på Christiansborg i et antal år, og jeg ved også, at der indgås en stribe forlig på

en lang række forskellige områder, og jeg har stor respekt for det synspunkt, fru Rønn Hornbech giver udtryk for. Men jeg vil alligevel have lov at holde på den påstand, at det vil være uheldigt, at et folketingsmedlem har afgørende indflydelse på nogle forligsforhandlinger på et område, hvor pågældende er meget, meget interesseret i, at sagen får et ganske bestemt udfald. Det må jeg fastholde helt åbent og ærligt, og det kan så være det, der skiller vore veje. Jeg tror, at vælgerne og befolkningen vil kunne forstå det synspunkt, jeg her giver udtryk for.

KL 16.35

Formanden:

Tak til hr. Nødgaard. Så er det hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg kan ikke lade være med at starte med en enkelt bemærkning til det allersidste, som hr. Poul Nødgaard sagde. Jeg har været formand for Forsvarsudvalget i en 5-6 år. Jeg var indtil for 2 år siden aktiv officer i det danske forsvar, det vil sige, at jeg har været med til at lave et antal forsvarslove, senest den, der blev vedtaget også med Dansk Folkepartis deltagelse her.

Det vil sige, at jeg har haft meget stærk interesse i, og det har jeg aldrig lagt skjul på, at vi får et stærkt og et effektivt og et troværdigt forsvar. Og jeg har da ikke følt, at jeg skulle være inkompetent til at være hverken formand i Forsvarsudvalget eller til at gå på talerstolen og omtale det, fordi jeg også havde den interesse. Og hvis man efter min mening fulgte hr. Poul Nødgaards synspunkter, ville det betyde, at der ikke kunne sidde nogen lærere i Uddannelsesudvalget, ingen landmænd i Fødevarerudvalget osv. og ingen præster i Kirkeudvalget. Og det mener jeg faktisk ville være meget uheldigt.

Så til SF's forslag om, at de frivillige regler, der blev indført for 10 år siden, nu gøres tvungne og obligatoriske. Det kan den konservative folketingsgruppe ikke støtte. Vi støtter den nugældende frivillige ordning, som betyder, at det er op til det enkelte folketingsmedlem, om hun eller han finder det hensigtsmæssigt at afgive disse oplysninger. Det er det, man normalt kalder frihed under ansvar.

SF's forslag er overraskende ved, at man ikke et eneste sted argumenterer for, hvorfor det er nødvendigt at lave en tvungen ordning. Jo, man skriver, at det er vigtigt, at der er gennemskuelighed, hvad angår politikeres hverv og økono-

miske interesser, men man forklarer ikke, hvorfor det er vigtigt. Man skriver også, at det er nødvendigt at have gennemskuelighed vedrørende folketingsmedlemmernes økonomiske interesser, men ikke en eneste begrundelse om, hvorfor det er nødvendigt med denne overskuelighed.

Man må altså som ordfører selv gætte sig til, hvorfor SF nu synes, at det skal være nødvendigt med en tvungen ordning. Et gæt kunne så være – og jeg erkender, at det kun er et gæt – at SF mener, at mere åbenhed om folketingsmedlemmers privatliv og økonomi vil skabe øget tillid til folketingsmedlemmerne. Men dette forslag gør jo ikke nogen som helst forskel for tilliden til de 179 folketingsmedlemmer – i hvert fald ikke efter min overbevisning. Jeg har faktisk været medlem af Folketinget i 21 år – siden 1984. De første 10 år var der ikke nogen registre vedrørende de 179 MF'eres økonomiske forhold. Og de sidste 10 år er der så mange, der frivilligt har valgt at stå i registeret.

Mit spørgsmål er så: Var tilliden til folketingsmedlemmerne i perioden fra 1984-94 uden registre større eller mindre, end den har været de sidste 10 år med registre? Jeg mener ikke, der har været nogen forskel overhovedet. Jeg kan ikke registrere den. Og jeg vil gerne spørge SF helt direkte, også fordi hr. Holger K. Nielsen jo er en af medforslagsstillerne: Var tilliden i befolkningen til hr. Holger K. Nielsen indtil 1994, hvor han ikke var registreret, mindre, end den har været de sidste 10 år, hvor han har været registreret? Var tilliden til fru Ebba Strange, et meget velrenommeret og meget agtet folketingsmedlem fra SF, lille tilbage i tiden, fordi fru Ebba Strange i det meste af sin folketingskarriere ikke stod i registeret? Det mener jeg ikke.

Hvad så med i dag? Vi kan se, at i de fleste partier har nogle valgt at stå i registeret, og andre har valgt at lade være, også i Dansk Folkeparti. Jeg må så spørge direkte: Er tilliden til fru Pia Gjellerup større eller mindre, end den er til hr. Jeppe Kofod? Begge er Socialdemokrater, den ene er registreret, den anden er ikke. Og hvad med De Radikale? Er tilliden større eller mindre til fru Marianne Jelved end til hr. Niels Helveg Petersen? Jeg ved det ikke. Men den ene er registreret, den anden er ikke.

Et naturligt sidste spørgsmål til SF må være: Hvorfor er det kun folketingsmedlemmer, der skal registreres tvungent? Der er jo tusindvis af personer i det danske samfund, som har en langt, langt mere direkte magt end folketings-

medlemmer. Jeg tænker f.eks. på bankdirektører, avis- og tv-redaktører, erhvervsjournalister, direktøren for Danmarks Naturfredningsforening, formanden for LO, formanden for Danmarks Lærerforening, diverse forretningsførere i alle vores boligselskaber, formændene for de lokale erhvervsråd. Vi ved jo alle sammen, at de har magt. Alle disse personer kan jo i hvert fald, hvis man følger SF's tankegang, også have usaglige hensyn til at forfølge privatøkonomiske interesser, når de f.eks. anbefaler det ene byggeprojekt frem for det andet, eller når de skriver positivt om en bank eller en virksomhed frem for en anden bank eller en anden virksomhed.

Kl. 16.40

Skal der være lighed for loven, så må SF selvfølgelig fremsætte forslag om, at alle disse samfundsgrupper og tusindvis af andre mennesker med større magt end folketingsmedlemmer offentliggør deres formuer og deres bestyrelsesposter osv. Eller er det kun folketingsmedlemmer, SF har mistro til?

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg skal aldeles omgående have rettet en opfattelse, som hr. Helge Adam Møller har, for jeg tror ikke, hr. Helge Adam Møller hørte ordentligt efter. Når hr. Helge Adam Møller siger, at han som militærmand har været med til at forhandle forsvarsforlig, en skolelærer et uddannelsesforlig og en præst måske et kirkeforlig eller noget i den retning, så var det overhovedet ikke de grupper, jeg tænkte på. Jeg tænker alene på, hvor der er økonomiske interesser, og det sagde jeg udtrykkeligt i min ordførertale.

Jeg vil stille hr. Helge Adam Møller følgende spørgsmål: Hvis man nu forestiller sig – det kan være, hr. Helge Adam Møller kan bekræfte det – at hr. Helge Adam Møller er storaktionær i f.eks. Mærsk, og hr. Helge Adam Møller bliver sat for bordenden og forhandler en ny olieaftale med dem, mener hr. Helge Adam Møller så, han er kompetent til at føre nogle sådanne forhandlinger, når han ville være meget interesseret i, at han kan få lavet en aftale med det selskab, han er storaktionær i, og hvor aktierne stiger, der er gunstig, og således dermed, undskyld jeg siger det, beriger sig selv?

Det var de eksempler, jeg tænkte på. Det var slet ikke det der med de præster og skolelærere og militærfolk, jeg talte om. Det, jeg talte om, var alene, hvor man har økonomiske interesser, og det sagde jeg krystalklart. Hr. Helge Adam Møl-

ler plejer at være ret hurtigt opfattende, men ikke lige i den her situation.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg indrømmer blankt, at jeg hørte både det, som hr. Poul Nødgaard trækker frem, og også det, jeg nævnte. Jeg hørte begge ting.

Lad mig svare helt klart på det med Mærsk. Jeg mener da, at ethvert folketingsmedlem, uanset om vedkommende har en halv, en hel eller halvanden eller to millioner aktier i A.P. Møller, kan være med til at forhandle et lovforslag, som også vedrører det. Det er jo hele grundlaget for folkestyret. Men hvis det er et ordentligt og anstændigt folketingsmedlem, og det betragter jeg faktisk alle 179 som, indtil andet er bevist, så fortæller de da eller gør opmærksom på i offentligheden: I skal lige vide, at enten min søn eller min datter eller min svigerfar eller jeg selv har den store aktiepost. Så lægger man da den slags ting åbent frem. Men at det skulle gøre en inhabil, overhovedet ikke.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det er klart, at alle 179 folketingsmedlemmer kan være med til at behandle samtlige lovforslag. Hr. Helge Adam Møller har været på Christiansborg i så mange år, han ved også, at forligene indgås i de rum, hvor man sidder og forhandler de store ting igennem på alle samfundsområder. Og det er i de situationer, jeg tænker på, om hr. Helge Adam Møller kunne sidde med i slutforhandlingerne omkring en stor økonomisk aftale, f.eks. vedrørende undergrunden, hvis hr. Helge Adam Møller eventuelt var storaktionær i det pågældende firma. Det er de situationer, jeg tænker på.

Selvfølgerig kan hr. Helge Adam Møller stemme for og imod forslagene hernede i salen, når de kommer, men det er jo i de rum, hvor de store beslutninger i Danmark træffes, at forligene indgås.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ja, det synes jeg også. Nu har jeg desværre ikke så mange millioner aktier i A.P. Møller og har heller ikke været til nogen forhandlinger. Men det vil jeg da godt synes at et folketingsmedlem kunne være med i. Men igen, hvis det er et ordentligt og anstændigt folketingsmedlem, så gør han de øvrige forhandlere opmærksom på det,

og han fortæller det også til offentligheden, hvis det skulle have interesse, både i den og i andre situationer.

Men hvis det er den person i det parti, som har den største viden på området, den, der normalt er ordfører, så ville jeg mene, at det var helt uproblematisk, hvis det er et anstændigt menneske, der gør opmærksom på det. Og jeg mener da godt, man kan skelne mellem, hvad man har af økonomiske interesser.

Er vi så små, er vi så uselvstændige, er vi alene drevet af, at man eventuelt kan tjene en krone eller tusind kroner mere eller mindre? Er vi ikke kommet i politik, valgt som folketingsmedlemmer, fordi vi har nogle holdninger og idealer, noget, vi står for? Det er da ikke kun mammon.

Formanden:

Tak til hr. Helge Adam Møller. Så er det fru Elisabeth Arnold som ordfører.

Elisabeth Arnold (RV):

Nu nævnte hr. Helge Adam Møller, at der var radikale folketingsmedlemmer, der ikke var registrerede, og at der var radikale folketingsmedlemmer, som var registrerede. Og jeg må med det samme bryde sammen og tilstå, at der i den radikale folketingsgruppe er betydelig sympati for dette forslag. Der er også betydelig skepsis.

Kl. 16.45

Vi mener, det er formålsløst eller temmelig udsigtsløst at pålægge folketingsmedlemmerne en registreringspligt, hvortil der ikke svarer nogen form for sanktioner. Det betyder, at man ikke kan straffe et folketingsmedlem for ikke at lade sig registrere på nogen som helst måde, der giver mening, og derfor vil det have en rent symbolsk karakter, at man laver sådan en registreringspligt, og det bryder vi os egentlig ikke om. Symbollovgivning er ikke noget, vi bør overdrive herindefra.

Vi mener, at det ville være dejligt, hvis det var sådan, at registrering ved hver eneste valgkamp var en del af spørgsmålene, der blev drøftet ude på vælgermøderne, og at det ville være godt, hvis vælgerne sagde til kandidaterne: Vi stemmer ikke på dig, hvis ikke du lader dig registrere, vi vil vide, hvad dine økonomiske interesser er, har du noget at skjule, så læg det dog frem. Det ville være bedst, og det ville være godt, hvis det var et fuldstændig naturligt spørgsmål mellem vælgere og MF'ere eller kandidat, så man kunne lade det indgå i den almindelige politiske debat.

I Det Radikale Venstre kan vi ikke støtte forslaget fra SF. Der er som sagt medlemmer af Det Radikale Venstre, der har sympati for det, og der er også medlemmer, som er skeptiske på grund af de manglende sanktioner.

Vi har til gengæld givet hinanden håndslag på, at nu lader vi os alle sammen registrere, så ingen skal gå forgæves i registrene efter at finde Det Radikale Venstres medlemmers økonomiske forhold.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu hører jeg, at fru Elisabeth Arnold siger, at hun mener, at det skulle være en del af valgkampen, at man lader sig registrere. Jamen er det da vigtigere, at vi bliver registreret, end at vi svarer på spørgsmål fra vælgerne? Det er det standpunkt, jeg slet ikke kan forstå.

Nu vil jeg godt bryde sammen, for nu må det så frem efter alle disse år: Jeg har en aktie på 100 kr. i Dagbladet Ringsted-Køge-Roskilde ... (*Poul Nødgaard (DF)*): Det har jeg også! Utroligt!

Elisabeth Arnold (RV):

Undskyld, var det spørgsmålet?

Birthe Rønn Hornbech (V):

Spørgsmålet kom jo først: Hvorfor er det vigtigere, at man lader sig registrere, end at man svarer på spørgsmål fra vælgerne? Det er jo sådan, fru Elisabeth Arnold ønsker det, at man skal lade sig registrere, hvor jeg siger: Ja, man kan svare vælgerne, hvis man bliver spurgt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg prøvede at forestille mig den situation, at man stod til et vælgermøde, og vælgerne spurgte: Hvorfor kan vi ikke læse om dine økonomiske forhold i det register, der er over folketingsmedlemmer, hvorfor har du ikke ladet dig registrere? Og så kunne jeg som kandidat måske være fristet til at sige, at det kommer ikke nogen ved, og så ville den pågældende vælger sige: Jamen jeg vil ikke stemme på personer, der vil skjule deres forhold, for jeg ønsker, at der skal være åbenhed i det.

Jeg ønsker også åbenhed. Men jeg ønsker ikke en symbolpolitik, der pålægger mig noget, der ikke kan sanktioneres over for, hvis jeg ikke gør det. Og derfor synes jeg, at det er problematisk at støtte det her forslag. Jeg siger ikke, om jeg i virkeligheden har sympati for det eller ej. Jeg

har altid ladet mig registrere, jeg har altid brugt den mulighed, der var inden for det frivillige system, og vi har så til gengæld i den radikale gruppe besluttet, at vi nu alle sammen lader os registrere, også de, der hidtil ikke har gjort det, fordi vi faktisk synes, at de data skal være tilgængelige for vælgerne, men vi bryder os ikke om denne her symbollovgivning.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen hvorfor mener fru Elisabeth Arnold ikke, at det er godt nok med åbenheden, hvis jeg siger til vælgerne, at jeg har en aktie på 100 kr. i Dagbladet Ringsted-Køge-Roskilde? Hvorfor er det ikke godt nok, at det er åbenheden over for vælgerne derude, når vi er til møder? Hvorfor skal det være i et register herinde?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen det er jo et frivilligt register ...

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nej!

Elisabeth Arnold (RV):

Jo, det er jo det, det er. Jeg støtter ikke forslaget om et obligatorisk register, så jeg kan ikke se, hvad fru Birthe Rønn Hornbech og jeg har at være uenige om.

Det spørgsmål eller det replikskifte, som fru Birthe Rønn Hornbech her opridses, er jo et tænkt replikskifte, som foregår mellem fru Birthe Rønn Hornbech og hendes eventuelle vælgere, og det står helt for fru Birthe Rønn Hornbechs egen regning, hvordan det udvikler sig, og efterfølgende, hvad den vælger så stemmer. Det må jo så optællingen vise.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nu forstod jeg på den radikale ordfører, at hun synes, det ville være naturligt i en valgkamp, at man spurgte de kandidater, der var opstillet.

Hvis vi nu tænker os, at der havde været vælgere i den valgkamp, vi lige har haft for 2½ måned siden, der havde rejst sig op og havde spurgt eksempelvis fru Marianne Jelved, hr. Naser Khader eller fru Elsebeth Gerner Nielsen: Er I registrerede eller ikke registrerede, så ville de tre personer have sagt: Vi er ikke registrerede. Og så forstod jeg, at den klare opfordring fra fru Elisabeth Arnold var, at personer, der måtte sige,

at de ikke var registrerede, skulle man under ingen omstændigheder stemme på.

Mit spørgsmål er: Mener fru Elisabeth Arnold så, det var forkert, at man fik valgt fru Marianne Jelve, hr. Naser Khader og fru Elsebeth Gerner Nielsen?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes personligt, at alle medlemmer af Folketinget skal registrere sig i det frivillige register. Jeg har selv altid gjort det, fordi jeg syntes, at det var rigtigt, og der står intet spændende i det fra min hånd, det må jeg desværre sige. Der er ikke noget sprængstof, der er ikke nogen kioskbaskere eller noget til pressen overhovedet. Men jeg synes, det er en servicemeddelelse til offentligheden i Danmark om, at vores økonomiske forhold er sådan. Det synes jeg alle burde gøre.

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Så er vi jo efter min mening ved en af de interessante ting, for jeg kan godt forstå, at der er nogle mennesker, der vælger at skrive sig i registeret. Det kan der være mange grunde til, også forskellige holdningsmæssige grunde, og andre vælger det andet. Det er bare det, at jeg ligesom føler, at der nu er nogle, der vil tvinge alle til at have den samme holdning.

Fru Elisabeth Arnold siger: Jeg har jo ikke noget at skjule osv., og derfor kan jeg roligt skrive det. Men hvorfor skal vi dog lave en stor administration? Hvorfor skal folketingsmedlemmer, der er klar til at svare på det, hvis en vælger skulle spørge, og vedkommende svarer, at han har en aktie på 100 kr. i dagbladet, udfylde det? Hvorfor skal man lave et kæmpestort papirarbejde og udfylde det, hvis det i og for sig er en inderligt imod og man er klar til at svare på det åbent og ærligt, hvis der er nogen, der spørger?

Er det ikke bare administration for at tilfredsstille nogle mennesker, der ønsker, at alt skal registreres?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Nej, vi ønsker ikke, at alt skal registreres, men vi ønsker at have en vis partilinje, og vi ønsker at have en vis hustugt i Det Radikale Venstres folketingsgruppe.

Formanden:

Tak til fru Elisabeth Arnold. Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

I Enhedslisten er vi også tilhængere af, at man oplyser om sine økonomiske interesser, og det har også været sædvane, at alle medlemmer af Enhedslisten har gjort det hver gang. Vi synes, det er vigtigt, at både pressen og borgerne har mulighed for at se, hvad det eventuelt er for nogle eventuelle økonomiske interesser, man har.

Det er ikke, fordi man kan blive inhabil, for det er jeg selvfølgelig fuldstændig enig i, hvad angår den debat, der har været tidligere, fordi der er forskel på folketingsmedlemmer og medlemmer af kommunalbestyrelser. Vi er ikke udstyret med et borgerligt ombud, vi har ikke pligt til at sidde her, vi er valgt af vælgerne, og vi er faktisk valgt til at varetage forskellige interesser. Men jeg synes, det er væsentligt, at borgerne så har mulighed for at vide, hvilke interesser det er.

Jeg betragter det selv som en beskyttelse, at der er den offentlighed omkring, hvad det er for nogle interesser, man har. Jeg synes, det er vigtigt, at vælgerne f.eks. kan se, at jeg er advokat og er ansat i et advokatfirma, så de kan se, hvad det er for et advokatfirma, og derfor kan vurdere – når jeg står her og diskuterer sager om advokaters honorarer eller andre ting – at der kan være nogle interesser, jeg varetager dér.

Der, hvor vi er lidt betænkelige ved det her forslag, er i spørgsmålet om sanktioner, som det også er fremkommet under debatten her. Vi mener, der er forskel på den situation, der opstod omkring et tidligere folketingsmedlem, som misbrugte de støttebidrag, der blev givet fra Folketinget, og hvor man så havde en sanktionsmulighed over for de støttebidrag, og på, at vi i forretningsordenen i dag har nogle disciplinære muligheder fra formandens side, så man kan blive udelukket fra Folketingssalen, hvis man opfører sig utilbørligt i Folketingssalen. Der er ligesom en sammenhæng mellem, hvad det er, man gør, og så sanktionen.

Derfor er noget af det, vi vil lytte meget til under udvalgsarbejdet, at hvis man virkelig holder fast i, at man vil have nogle sanktioner, hvad er det så for nogle sanktioner, man kan forestille sig skulle kunne hænge sammen med, at man ikke lader sig registrere? Vi vil gerne være sikre på, at det så er i helt enkeltstående tilfælde, man kan benytte sanktioner over for folketingsmed-

lemmer, for vi er meget nervøse for, at man også på andre områder kunne finde på at sige: Her skal der være nogle bestemte regler for folketingsmedlemmer, som, hvis de ikke overholdes, skal kunne medføre sanktioner med hensyn til f.eks. de økonomiske midler, vi jo får for at kunne varetage vores folketingshverv. Derfor vil vi lytte meget til, hvad der under udvalgsarbejdet kommer af forslag til sanktioner.

Og så skal jeg bare sige, at der jo er en række andre lovgivningsområder i dette land, hvor man ikke har sanktioner. Et af de eksempler, jeg selv har moret mig mest over at høre om, er, at det tidligere var sådan – man har jo nogle lister over totalfredede dyr, som ikke må skydes – at man ikke havde nogen strafbestemmelser, fordi ingen havde forestillet sig, at nogen kunne finde på at skyde en stork. Det var først, da der faktisk var en, der skød en stork, at man fandt på, at det så kunne være, at man måske skulle overveje at indføre en sanktion. Så man kan altså godt i dette land have regler, uden at der nødvendigvis er sanktioner, hvis folk ikke overholder dem.

Vi går ind i udvalgsarbejdet med interesse i, hvad det er for sanktioner, man forestiller sig.

Formanden:

Tak til fru Line Barfod. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Ole Sohn.

Kl. 16.55

Ole Sohn (SF):

Jeg synes, det har været en meget interessant debat og også en interessant argumentation, der er kommet frem, for ikke at skulle foretage en registrering. Men jeg vil da lige indledningsvis takke de ordførere, som har udtrykt sympati med og givet positive tilkendegivelser til vores beslutningsforslag.

Nu har vi sådan set ret bevidst lavet det som et todelt beslutningsforslag, netop fordi vi både ønsker at få nogle regler, som er obligatoriske for alle folketingsmedlemmer, og fordi vi ikke selv har fundet de vises sten, så har vi sagt: Jamen lad os drøfte det i udvalget eller lad det være op til præsiediet at finde det, man kan kalde passende sanktioner over for folketingsmedlemmer.

I virkeligheden er den sidste del sådan set den mindst interessante. Det mest interessante er jo den debat, der foregår om, hvorvidt man skal lade sig registrere. Der var nogle bemærkninger undervejs, bl.a. fra fru Birthe Rønn Hornbech, som slog fast – fuldstændig korrekt – at

folketingsmedlemmer ikke kan være inhabile, fordi vi lovgiver. Der er jeg fuldstændig enig. Der er ikke tale om habilitetsproblemer. Det kan der ikke være for folketingsmedlemmer i modsætning til, hvad der kan være i en lang række andre situationer.

Det, der for os er helt afgørende, er sådan set bare opfyldelsen af ønsket, sådan som vi også beskrev det, om gennemskuelighed – eller måske sagt på mere klart dansk: åbenhed. Det er sådan set i al sin enkelthed det, det går ud på. Vi mener, det er rimeligt, at vælgerne ved, om folketingsmedlemmer har den ene eller anden interesse af økonomisk karakter eller en interesse, som er registreret.

Det er ikke, fordi de ikke må have det, eller fordi de skal være flove over det overhovedet, men det er ment som en ganske enkel forbrugeroplysning over for vælgerne, hvis de mener, der kan være en sammenhæng mellem de argumenter, der kommer fra det enkelte folketingsmedlem, og dettes økonomiske interesser.

Det er ikke nødvendigvis sådan, det hænger sammen, og der har hr. Helge Adam Møller da fuldstændig ret i, at man godt som folketingsmedlem kan forvalte det at have nogle politiske holdninger – det skal vi have, det er derfor, vi er valgt – og en økonomisk interesse, det kan være i nogle aktier, og så alligevel forvalte sit politiske mandat på en fair måde.

Men det kan vælgerne jo så vurdere om de føler er forvaltet på en fair måde, eller om det er, fordi man følger nogle økonomiske interesser. Det kan man derimod ikke gøre i dag, når der ikke er åbenhed. Det er jo det, der er hele pointen. I dag kan vælgerne ikke vide, om det enkelte folketingsmedlem følger nogle politiske overbevisninger eller nogle økonomiske interesser. Naturligvis kan der være en sammenhæng mellem politisk overbevisning og økonomiske interesser, det medgiver jeg, men for os er det helt afgørende, at vælgerne ved det – ikke at vi mistænker folketingsmedlemmer for ikke at kunne forvalte deres hverv på tilfredsstillende vis. Derfor er ønsket sådan set bare, at vi får gennemført en ordning, hvor alle folketingsmedlemmer lader sig registrere.

Vi havde faktisk den opfattelse, at da ordningen blev indført i 1994, ville alle lade sig registrere. Men virkeligheden har desværre vist sig at være en anden. I sidste samling var der 128 folketingsmedlemmer, der var tilmeldt ordningen, mens 51 ikke har ønsket at lade sig registrere. Det tal finder vi faktisk forbausende højt, så

derfor mener vi, at det er væsentligt, at man får gennemført ordningen ud fra det simple princip som sagt, at der skal være åbenhed.

Jeg mener ikke, at det er et spørgsmål om, at vi har mistillid til det enkelte folketingsmedlem, for det har vi overhovedet ikke lod eller del i, det er alene et anliggende mellem vælgerne og det enkelte folketingsmedlem. Vi ønsker bare, at der skal være nogle spilleregler, som gør, at vælgerne kan følge med i, hvordan økonomiske interesser og erhverv hænger sammen med det, de enkelte folketingsmedlemmer giver udtryk for.

Så har der været rejst nogle spørgsmål om sanktioner. Hvis jeg umiddelbart skal sige det, så mener jeg, at den største sanktion ligger i, at man gør ordningen pligtig, forstået på den måde, at så vil der være væsentlig færre, forhåbentlig ingen, der ikke lader sig registrere, men skulle der være en enkelt eller to, er jeg ret sikker på, at den fjerde statsmagt nok skal vide at tage hånd om det spørgsmål.

Men i dag, hvor der er sådan lidt en laissez faire-holdning, og hvor man bare kan gøre det eller lade være, så har det ingen værdi. Så alene det at gøre det pligtigt ville betyde, at der ville være væsentlig mere fokus på det fra pressens side, og så vil jeg tro, at vi kommer tæt på, at de fleste, måske ikke alle 179, men tæt på, lader sig registrere.

Kl. 17.00

Når vi så i forslaget har skrevet, at man kan lade det være op til Præsidiet at finde passende sanktionsmuligheder, så er det, fordi vi ikke har nogen færdige forslag. Vi har nævnt et eksempel på, hvad man kunne gøre, og det har der været rejst berettiget kritik af både her fra talerstolen og fra jurister, så det er slet ikke sandsynligt, at det skal være en sådan måde. Vi gjorde bare opmærksom på, at det er en mulighed.

Men vi er da fra vores side indstillet på at drøfte det med Dansk Folkeparti, som har tilkendegivet sympati for forslaget, men gerne vil vide lidt mere om, hvordan man laver sanktioner. Det er det jeg mener vi skal drøfte. Vi har ikke selv svarene, og der håber vi, at vi gennem udvalget kan få bidrag fra administrationen til at se på, hvad mulighederne inden for de lovgivningsmæssige rammer, der nu ligger, er, så vi kan udvikle et system, som gør, at vi kan komme frem til en ordning, som vi også kan vedtage her i Folketinget, om ikke enstemmigt så med et bredt flertal, så vi på den måde får lavet et system, som sådan set ikke er enestående.

Det er jo ikke enestående, at man skal lade sig registrere med sine økonomiske interesser og erhverv. Det gør andre landes parlamenters medlemmer også. Det gør man i Europa-Parlamentet. Så på den måde er det jo ikke sådan noget særsyn, som skulle gøre, at det skulle være et specielt sindrigt kontrolsystem, vi ønsker at opbygge. Næh, det er sådan set ganske enkelt, som jeg indledte med at sige, et ønske om at skabe åbenhed.

De, der har været meget kritiske over for det, må jo også have en eller anden forståelse af, at vi andre nok kan undres lidt over, at der er nogle, der ønsker, at der ikke skal være åbenhed om det.

Jeg vil lige slutte af med at sige, at vi selvfølgelig ser frem til en positiv behandling af forslaget i udvalget, og vi er indstillet på både at bearbejde indholdet og formuleringen af forslaget, og det kan man jo se fuldstændig åbent på. Vi har bare ønsket det og har også sagt det, fordi det altid har været vores principielle opfattelse, at vi skulle registrere, og fordi debatten nu – synes jeg – er kommet op igen. Jeg tror, det var statsministeren eller beskæftigelsesministeren, der syntes, at det var fair og ordentligt, at Folketinget vedtog det samme som regeringen, og så tænkte jeg, at det vel netop var nu, tiden var moden til, at vi rejste spørgsmålet, og det er baggrunden for, vi har gjort det nu.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Et ord, der gik igen mange gange i hr. Ole Sohns indlæg, var åbenhed. Det var det bærende princip, at offentligheden, pressen og andre skulle have mulighed for at se nøjagtig, hvilke interesser eller ikkeinteresser man havde specielt på det økonomiske og andre områder.

Hvis man så følger det og siger, okay, det er det bærende princip, kan hr. Ole Sohn så forklare mig, hvorfor vi så ikke også skal have tvungen åbenhed på andre områder, som også kan influere på folks stillingtagen – også folketingsmedlemmers? Jeg tænker på folks seksuelle orientering eller folks religiøse overbevisning, hvilken religion de tilhører, eller hvis de slet ikke har nogen religion? Vi drøfter jo også spørgsmål her, som har relation til både vores religion og til vores opfattelse af, om man er homoseksuel eller heteroseksuel osv. Hvorfor skal der så ikke også være fuld, tvungen åbenhed om det, så alle folketingsmedlemmer skal opgive, hvilke holdninger de har på de områder?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Man kunne fristes til at bryde ud i den her børnesang: »Hvorfor hvorfor dit og hvorfor dat«. Altså, vores forslag går sådan set i al enkelhed ud på, at det registreringssystem, som Det Konservative Folkeparti har været med til at udvikle i Udvalget for Forretningsordenen, og som i dag er frivilligt, med det indhold, det nu har, blev gjort pligtigt.

Når det er lidt mere interessant for offentligheden at vide, hvilke økonomiske interesser og erhverv der ligger til grund for det enkelte folketingsmedlems gøren og laden, så er det, fordi det som oftest er økonomien, der påvirker den måde, som folketingsmedlemmer agerer på. Det mener vi bestemt ikke at folks hudfarve eller seksualitet eller religiøsitet gør.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Et forslag, vi har diskuteret mange gange i Folketinget, også i denne samling og tidligere, er jo bl.a. muligheden for adoption, om det skal være alle, der har den, uanset hvilken type ægteskab folk har, og om det også skal være for samlevere, uanset om det er samlevere af samme køn eller to forskellige køn. Det diskuterer vi offentligt. Der kunne man jo godt forestille sig – jeg siger, man kunne godt forestille sig det – at nogle menneskers holdning, også folketingsmedlemmers holdning, til det ene eller et andet forslag også havde noget at gøre med den seksuelle orientering, disse mennesker selv havde.

Der måtte det jo så ud fra denne åbenhed være vigtigt, at befolkningen vidste, hvilken seksuel orientering det enkelte folketingsmedlem har. Jeg synes ikke, det ville være rimeligt, men ud fra denne åbenhedsbetragtning må det jo være lige så relevant, som hvis det er en økonomisk diskussion.

Kl. 17.05

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Umiddelbart kan jeg slet ikke forstå, at spørgeren blander et forslag om at gøre det registreringssystem, som Udvalget for Forretningsordenen i enstemmighed har udviklet, sammen med folks seksualitet. Det overgår min fantasi, men nu er jeg måske også en smule fantasiløs.

Spørgsmålet er måske også et udtryk for, at man gerne vil aflede opmærksomheden fra det, der er det væsentligste, og det er, at der kan

være en sammenhæng mellem økonomiske interesser og den holdning, man indtager i forhold til lovgivningen.

Jeg er fuldstændig klar på, at det er en anden situation, der er for ministre, altså i hvert fald i forhold til det at være valgt, men en ministers gøren og laden kan jo også være afhængig af, hvilke interesser man har, og derfor forstår jeg udmærket, at statsministeren har et ønske om, at borgerne, vælgerne skal have åbenhed, så de kan se, om der skulle være nogle konflikter. På samme måde mener jeg det bør være rimeligt for lovgiverne. Så hvad det angår, er jeg fuldstændig enig i de holdninger, som både statsministeren og beskæftigelsesministeren har givet udtryk for, at det også bør være gældende for folketingsmedlemmer.

Men jeg synes, at debatten har vist, at der i hvert fald er et flertal, der kan se ideen i, det positive i, at man får udviklet et system, som bliver gældende for alle, og vi er indstillet på i fuld åbenhed at diskutere i Udvalget for Forretningsordenen, om vi kan finde en fællesnævner, som kan dække det, og som gør, at vi kan finde en ordening, som opfylder det for os primære mål, at vi gør ordningen pligtig for alle folketingsmedlemmer.

Formanden:

Tak til hr. Ole Sohn.

Forslaget til folketingsbeslutning har jo form af et pålæg til Udvalget for Forretningsordenen. Der er derfor ingen minister til stede til at kommentere forslaget, og det burde jeg egentlig have orienteret om ved forhandlingens begyndelse. Men nu har jeg med interesse lyttet til debatten, og debatten vil fortsætte i Udvalget for Forretningsordenen, hvor det er sat på dagsordenen den 27. april.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

23) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 66:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsordenen for Folketinget. (Begrænsning af ministres adgang til at søge orlov fra Folketinget).

Af Birthe Rønn Hornbech (V), Poul Nødgaard (DF) og Helge Adam Møller (KF) m.fl. (Fremsat 12/4 2005).

Formanden:

Også her gælder det, at det er et beslutningsforslag, som ændrer forretningsordenen for Folketinget, og der er heller ikke her nogen minister til stede. Men nu vil jeg som formand for Udvalget for Forretningsordenen lytte til debatten. Og i hvert fald så fortsætter debatten jo i Udvalget for Forretningsordenen.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pia Gjellerup (S):

Nu har der været et folketingsflertal i 3½ år, der siges at være modstandere af de elementer, der er i Folketingets forretningsorden om adgangen til for ministre at søge orlov, men stadig udføre deres hverv, også når det måtte være påkrævet i Folketinget, som ministre. Det er gået sådan helt upåagtet hen, at man har haft disse regler, som ellers et flertal er modstandere af. Men nu er flertallet anført af fru Birthe Rønn Hornbech vågnet.

Hvorfor er de mon vågnet? Det får man ikke nogen vejledning om, når man så ser bemærkningerne til forslaget. Der er simpelt hen bare det, at nu er man kommet til at være vred over noget, som skete engang, hvor reglerne blev indført.

De regler blev indført, fordi der var et flertal på det tidspunkt i Folketinget anført af Socialdemokratiet, der mente, at det ville være rimeligt at have sådanne regler i Folketingets forretningsorden, der gjorde, at også mindre partier i praksis kunne udføre et hverv som regeringsparti, det vil sige stille folketingsmedlemmer til ministerposter, og også varetage arbejdet for de resterende medlemmer af folketingsgruppen, det arbejde, som for et regeringsparti selvfølgelig er ganske omfattende. Og hvis den opgave skulle løses også af mindre grupper i Folketin-

get, ville det kræve, at man kunne lade ministre søge orlov, sådan at man havde lejlighed til at have arbejdende folketingsmedlemmer i et lidt større antal, nemlig det antal, som vælgerne rent faktisk havde peget på de kunne have.

Dette var man meget vred over engang. Og det er man nu pludselig blevet igen. Det undrer mig og med mig mange andre. Hvad er det dog, der har gjort fru Birthe Rønn Hornbech så vred nu igen?

Kl. 17.10

Vi har jo i vinterens løb, husker vi så – men det er jo kun, fordi vi kan huske det, og ikke, fordi vi er blevet vejledt i bemærkningerne til beslutningsforslaget – været vidne til åbenhjertige drøftelser blandt konservative folketingsmedlemmer om muligheden for at anvende forretningsordenens regler, som De Konservative – vil jeg lige i forbifarten nævne – var meget modstandere af, dengang de blev lavet, men de overvejede at anvende reglerne om adgang til for ministre at søge orlov som folketingsmedlemmer.

Se, det har tilsyneladende skræmt de konservative ministre, for de ville måske kunne føle et pres fra deres partigruppe, hvilket det jo faktisk er utilstedeligt at de bøjer sig for – hvis det forholder sig sådan – af angst for at få nogle af deres konkurrenter fra partiet, den næstvalgte i de pågældendes amter, ind og være dygtige og aktive folketingsmedlemmer. Det er den ene mulighed.

Det er jo ikke en særlig smuk mulighed, men det er den anden sådan set heller ikke, nemlig at det har skræmt Venstre, som her kunne se, at der var noget, man engang havde været meget vred over, som man så ikke kunne lave om, fordi De Konservative altså ikke ville makke ret. Og så har man, for at dække over disse to muligheder, fundet en række aggressive citater og gloser frem om Det Radikale Venstre og bragt dem i bemærkningerne til forslaget for at trylle De Konservative bort fra erindringen.

Nu har jeg så fremmet erindringen for mange, sådan at det nu er klart, at her er man ude på én gang for alle at stoppe De Konservatives flirten med denne mulighed.

I Socialdemokratiet finder vi det, som jeg nævnte det, fortsat rimeligt, at det er muligt også for mindre partier reelt at stille ministre til en regering, uden at den resterende folketingsgruppe bliver usædvanlig urimeligt overbebyrdet med arbejde, fordi den bliver decimeret til ukendelighed.